

EXPERT

geniality show

**Celoslovenská súťaž,
v ktorej môžu vaši žiaci zažiť**

11. ročník súťaže
Školský rok 2017/18

ŠTARTOVNÉ
4 €

GÓLY, BODY, SEKUNDY

DO YOU SPEAK ENGLISH?

TAJOMSTVÁ PRÍRODY

DEJINY, UDALOSTI, UMENIE

MOZGOLAMY

SVETOBEŽNÍK

EXPERT GENIALITY SHOW

27. 10.
2017

TERMIŇ
PRIHLÁSENIA

30. 11.
2017

TERMIŇ
SŮTAŽE

EXPERT
geniality show

HĽADÁME EXPERTOV

Iste sú aj medzi vašimi žiakmi. Pomôžte nám ich odhaliť!

Za desať rokov si expertovské úlohy vyskúšalo **87 448** žiakov na základných a stredných školách.

Dajte šancu aj vašim žiakom a podprite ich v intelektuálnom raste. Staňte sa **školským koordinátorom** a pomôžte súťažiť na vašej škole sponzorovať a zorganizovať. **Môžete mať akúkoľvek aprobáciu.**

Školskí koordinátori sú za prácu **odmeňovaní.**

Expert je aj perfektná spätná väzba pre učiteľa. Aspoň zistím, čo všetko viem a najmä, čo všetko neviem a mala by som. Ďakujem.

*Mgr. Michaela Kutelyová
Základná škola s MŠ Š. Žáryho, Poniky*

Súťaž podporuje logické a kritické myslenie, súťaživosť. Zároveň dáva žiakom príležitosť spoznať svoje silné a slabé stránky a oblasti záujmu, ktorým by sa chceli v budúcnosti venovať.

*PhDr. Monika Siváková
Gymnázium V. B. Nedožerského, Prievidza*

KTO SA MÔŽE STAŤ EXPERTOM?

- žiaci 6. – 9. ročníka základných škôl
- študenti všetkých ročníkov gymnázií, osemročných gymnázií a stredných odborných škôl

KEDY A AKO SA SÚŤAŽÍ?

- súťaž prebehne **30. novembra 2017**
- žiaci súťažia v **jeden deň v dvoch** rôznych témach
- svoju voľbu tém **nemusia oznámiť vopred**, rozhodujú sa až vo chvíli, keď uvidia otázky v ponúknutých témach
- **spôsob hodnotenia** je zaujímavý a jedinečný
- **základné výsledky žiakov** budú zverejnené pred vianočnými prázdninami, **kompletné výsledky** budú v januári

ČO NÁJDETE NA www.sutazexpert.sk?

- kompletne informácie o súťaži
- vlnajšie testy v časti Tvoj Expert / Vyskúšaj sa
- online tréning
- súťaž, v ktorej oceníme najoriginálnejšie príspevky starých aj nových expertov

NOVINKA pre súťažechtivých!

- **mobilná aplikácia** EXPERT na jednoduchý prístup k vlnajším úlohám a online tréningu pre telefóny a tablety

Ďakujeme za super širokospektrálnu súťaž!

*Mgr. Lenka Stanová
Ev. gymnázium J. A. Komenského, Košice*

Za prácu s EXPERTmi vás radi odmeníme

Talentída sa snaží nadchnúť pre „myslenie“ čo najviac žiakov. Veľmi oceňujeme spoluprácu školských koordinátorov, ktorí nám pomáhajú s organizáciou súťaží. Bez nich by sa naša snaha a nápady nedostali k adresátom – deťom. Títo učitelia vedia, že nám ide o spoločnú vec – dávať našim deťom čo najviac priestoru na osobný rozvoj, učiť ich zodpovednosti, systematickej práci a radosti z myslenia.

Prácu školských koordinátorov neberieme ako samozrejmú a hľadáme čo najlepšie formy ocenenia ich práce. Preto sme od školského roka 2016/17 zmenili spôsob odmeňovania a aj tento rok **vyhlasujeme súťaž Zbierame „talenty“**. Za prácu vynaloženú s jedným súťažiakom prideliujeme tzv. talenty. Počet pridelených talentov závisí od súťaže a počtu súťažiakov. Za každého súťažiaka v súťaži EXPERT geniality show získa koordinátor 65 talentov. Nárok na finančnú odmenu vzniká pri zisku minimálne 2 000 talentov za všetky súťaže.

V minulom školskom roku sme finančne odmenili 1005 školských koordinátorov. Na odmenách a výhrach získali 52 654,60 €.

Podrobnosti súvisiace s odmeňovaním školských koordinátorov a Štatút súťaže nájdete na stránke talentida.sk v časti Školskí koordinátori.

Najlepších EXPERTov odmeňujeme

- **460 súťažiakov** (prvým desiatim v každom rebríčku) posielame aj **pekné vecné ceny**. V minulom roku to boli knihy, spoločenské hry, tašky, rukavice ...

- **100 najlepších** v celkovom poradí v každej vekovej kategórii získava **titul a diplom TOP EXPERT**
- **štvrtina súťažiakov** v každom tematickom rebríčku získava **titul a diplom EXPERT**
- ostatní, ktorým sa nepodarí umiestniť medzi najlepšími, získavajú ako spomienku na súťaž **DIPLOM ÚČASTNÍKA**

Ako môžete prihlásiť žiakov vašej školy do súťaže?

1. Staňte sa školským koordinátorom súťaže

Škola, ktorá sa chce zapojiť do súťaže, musí mať svojho školského koordinátora (ŠK) – učiteľa s ľubovoľnou aprobáciou.

Práca školského koordinátora je honorovaná (viac na str. 4).

2. Zabezpečte propagáciu súťaže medzi žiakmi

Využite priložené plagáty (formátu A4) určené na **nástenky do tried** a menšie letáky (formátu A6) určené **priamo žiakom**.

3. Prihláste žiakov do súťaže

Do piatka **27. októbra 2017** vyplňte prihlášku na stránke **sutazexpert.sk**. V nej uveďte údaje o ŠK a počty žiakov v jednotlivých kategóriách. Kód školy potrebný na prihlásenie nájdete v sprievodnom liste.

Minimálny počet prihlásených za jednu školu je **10 žiakov** (spolu vo všetkých kategóriách). Menší počet žiakov môže škola prihlásiť vtedy, ak uhradí štartovné za 10 žiakov.

4. Do **27. októbra 2017** uhradte štartovné (počet prihlásených žiakov × 4 €), minimálne však 40 €. Môžete to urobiť:

- ▶ **poštovým peňažným poukazom U**, ktorý ste dostali s úvodnými materiálmi o súťaži. Je na ňom uvedený **variabilný symbol školy** potrebný na identifikáciu školy. V časti *Podací lístok* je uvedený názov **EXPERT**,
- ▶ **bankovým prevodom** na účet číslo SK3711000000002923879083. **Uveďte variabilný symbol uvedený na priloženom poukaze**. Nevkladajte nám, prosím, **hotovosť na účet**,
- ▶ prostredníctvom **TrustPay** priamo pri prihlasovaní školy.

Ak požadujete **vystavenie faktúry**, požiadajte o ňu formulárom po prihlásení, e-mailom alebo telefonicky **pred uskutočnením platby**. V žiadosti uveďte presné fakturačné údaje platcu. **Vystavenie faktúry viac ako 15 dní po uskutočnení platby nie je z účtovného hľadiska možné.**

5. Skontrolujte prihlášku školy

Do **10. novembra 2017** skontrolujte na stránke **sutazexpert.sk**, či je vaša škola naozaj uvedená v zozname prihlásených škôl. Skontrolujte aj počet žiakov školy prihlásených do súťaže.

6. Prevezmite testy

Približne týždeň pred dňom konania súťaže dostanete poštou zásielku s testami, odpoveďovými hárkami a všetkými ďalšími materiálmi potrebnými na uskutočnenie súťaže.

Ak zásielku nedostanete, skontaktujte sa s nami na telefónnom čísle **02/ 63 82 49 52**.

Kalendár pre školského koordinátora súťaže EXPERT na školský rok 2017/18

Október 2017	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Školský koordinátor zabezpečí propagáciu súťaže medzi žiakmi. ▶ 27. 10. – termín prihlásenia žiakov do súťaže na www.sutazexpert.sk. ▶ 27. 10. – termín uhradenia štartovného za prihlásených žiakov.
November 2017	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Do 10. 11. ŠK skontroluje prihlášku svojej školy na www.sutazexpert.sk. ▶ 3. týždeň – školy dostanú zásielku s testami a organizačnými pokynmi. ▶ Štvrtok 30. 11. – deň súťaže.
December 2017	<ul style="list-style-type: none"> ▶ 1. 12. – termín odoslania odpoved'ových hárkov na vyhodnotenie. ▶ 21. 12. – termín zverejnenia základných výsledkov žiakov na www.sutazexpert.sk.
Január 2018	<ul style="list-style-type: none"> ▶ 9. 1. – termín zverejnenia kompletných výsledkov žiakov na www.sutazexpert.sk.
Február 2018	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Školy dostanú zásielku s výsledkami, diplomami a cenami pre najúspešnejších riešiteľov.

Ak sa vyskytne akýkoľvek problém alebo ak niektorú zásielku nedostanete do uvedeného termínu, **napište** nám na expert@talentida.sk alebo **zavolajte** na **02 / 63 82 49 52**.

Na vaše otázky rady odpovedia

Mgr. Ivana Viskupová a RNDr. Lívia Garajová

Pravidlá súťaže EXPERT geniality show v školskom roku 2017/18

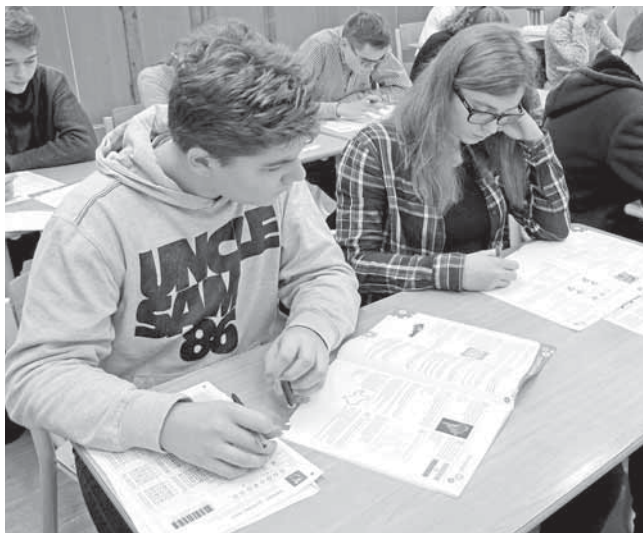
Toto je stručná verzia pravidiel súťaže, z ktorej sú vynechané niektoré podrobnosti. Úplné znenie pravidiel nájdete na www.sutazexpert.sk.

1. EXPERT *geniality show* je celoslovenská súťaž pre žiakov základných a stredných škôl. Jedenásty ročník sa uskutoční **30. novembra 2017**.
2. Do súťaže sa môžu zapojiť
 - ▶ **žiaci 6. ročníka ZŠ a prímy OG** súťažia v kategórii EXPERT 6,
 - ▶ **žiaci 7. ročníka ZŠ a sekundy OG** súťažia v kategórii EXPERT 7,
 - ▶ **žiaci 8. ročníka ZŠ a tercie OG** súťažia v kategórii EXPERT 8,
 - ▶ **žiaci 9. ročníka ZŠ a kvarty OG** súťažia v kategórii EXPERT 9,
 - ▶ **žiaci 1. a 2. ročníka gymnázií a kvinty a sexty OG** súťažia v kat. EXPERT G12,
 - ▶ **žiaci 1. a 2. ročníka stredných odborných škôl** súťažia v kat. EXPERT O12,
 - ▶ **žiaci 3. a 4. ročníka gymnázií a septimy a oktávy OG** súťažia v kat. EXPERT G34,
 - ▶ **žiaci 3. a 4. ročníka stredných odborných škôl** súťažia v kat. EXPERT O34.
3. **Štartovné je 4 € na žiaka.**
4. Súťaž EXPERT spočíva vo **vypracovaní testu z dvoch súťažných tém, ktoré si každý súťažiaci zvolí spomedzi piatich ponúknutých tém.** Na výber budú tieto témy:
 - ▶ **Dejiny, udalosti, umenie**
(všetky vekové kategórie – dejepis, občianska náuka, umenie, všeobecný rozhľad)
 - ▶ **Svetobežník**
(všetky vekové kategórie – fyzická geografia, humánna geografia)
 - ▶ **Mozgolamy**
(všetky vekové kategórie – logické hádanky, postupnosti, zaujímavé slovné úlohy, kombinačné, pojmové myslenie)
 - ▶ **Do you speak English?**
(EXPERT 8, 9, G12, O12, G34, O34 – čítanie, bežné výrazy, gramatika, reálie)
 - ▶ **Tajomstvá prírody**
(EXPERT 6, 7, 8, 9 – biológia, fyzika, astronómia, chémia)
 - ▶ **Góly, body, sekundy**
(EXPERT G12, O12, G34, O34 – história a druhy športu, rekordy, olympionizmus, športovci, fyziológia tela športovcov, strava)
5. Súťažiaci **nemusí** svoj výber tém vopred oznámiť. Môže sa rozhodovať až počas samotnej súťaže, keď už vidí testové otázky.

Žiakov zo Základnej školy Mateja Lechkého v Košiciach čakala takto vyzdobená učebňa.

6. Na vypracovanie testu majú súťažiaci **60 minút**, každý odpovedá na **50 otázok** (po 25 z každej témy). V každej otázke vyberajú žiaci spomedzi štyroch ponúknutých možností jednu správnu.

Vyberiem si Mozgolamy? Možno práve túto otázku si kladú študenti Gymnázia na ulici L. Sáru v Bratislave.

7. Okrem vyznačenia správnej odpovede môže (ale nemusí) súťažiaci pri každej otázke vyznačiť aj voľbu „**Som si istý(á)**“. Ak vyznačí istotu pri správnej odpovedi, získa body navyše. Ak však vyznačí istotu pri nesprávnej odpovedi, body stratí.
8. **Bodová hodnota jednotlivých otázok nie je vopred daná.** Usporiadateľ ju stanoví až dodatočne (v rozmedzí 2,0 – 6,0 bodu), a to tak, aby platilo: **čím menej súťažiacich odpovedalo na otázku správne, tým je jej hodnota vyššia.**
- ▶ Za **správnu** odpoveď získa súťažiaci počet bodov rovný hodnote otázky. Ak vyznačí **nesprávnu** alebo **neplatnú** odpoveď, **odčíta sa mu 1 bod**. Takto získané body sú tzv. **základné body**.
 - ▶ Ak súťažiaci vyznačí **správnu** odpoveď a potvrdí, že si je ňou **istý**, získa za ňu navyše **prémium 2 body**.
 - ▶ Ak súťažiaci vyznačí **nesprávnu** alebo **neplatnú** odpoveď a potvrdí, že si je ňou **istý**, dostane **pokutu 2 body** (t. j. odčítajú sa mu 2 body).

- ▶ Ak súťažiaci nevyznačí **žiadnu** odpoveď, **nezíska ani nestratí žiadne body**.

9. V každej téme, ktorú súťažiaci vypracoval, sa vypočítajú dve skóre: **skóre SVET (Skóre za Vedomosti v Tému)** a **skóre SPOT (Skóre za Poradie v Tému)**.

Najskôr sa vypočíta **skóre SVET**. Je súčtom všetkých základných bodov, prémie a pokút, ktoré súťažiaci v téme získal. Podľa skóre SVET sa zostavia rebríčky v témach (v každej kategórii osobitne).

10. Následne sa každému súťažiacemu vypočíta **skóre SPOT**. Skóre vyjadruje, koľko percent ostatných súťažiacich v rebríčku predbehol, t. j. koľko percent súťažiacich dosiahlo nižšie skóre SVET ako on. Skóre SPOT môže mať hodnotu od 0 do 100. Keďže každý súťaží v dvoch témach, získa dve skóre SPOT.
11. Keďže každý súťažiaci vypracováva dve témy, má na konci dve skóre SVET a dve skóre SPOT. Napokon sa každému sčítajú jeho dve skóre SPOT. Podľa tohto súčtu sa zostaví celkové poradie všetkých súťažiacich (TOP EXPERT, v každej vekovej kategórii osobitne).
12. Všetci súťažiaci dostanú diplom. Štvrtina najlepších v každom tematickom rebríčku dostane titul EXPERT na tému. Prvých 100 súťažiacich v celkovom poradí dostane titul TOP EXPERT. Súťažiaci na 1. – 10. mieste v každom rebríčku dostanú cenu.

Experti zo Základnej školy s MŠ v Hrachove.

Ukážka otázok z minulého ročníka súťaže

EXPERT 6, EXPERT 7

Svetobežník

13 Na ktorý typ krajiny sa hodí nasledujúca charakteristika?

nachádza sa pri rovníku, je tu veľa zrážok, vysoké teploty a vysoký výpar, pestré rastlinstvo a živočíšstvo

- A) tundry
B) listnaté lesy
C) savany
D) dažďové lesy

EXPERT 6, EXPERT 7

Dejiny, udalosti, umenie

14 Medzi obľúbené literárne žánre patrí rozprávka. V ktorej nevystupuje postava vlka?

- A) O Červenej čiapočke
B) O dvanástich mesačikoch
C) Sedem kozliatok
D) Tri prasiatka

EXPERT 6, EXPERT 7

Tajomstvá prírody

04 Víťazi *Behu farmárskeho dvora* dostali zaujímavé odmeny – živé kozliatka. Ako sa volá samec tohto druhu živočícha?

- A) cap
B) býk
C) kanec
D) baran

EXPERT 6, EXPERT 7

Mozgolamy

02 Tri z uvedených slov spája istá logická súvislosť. Ktoré zo slov do skupiny nepatrí?

- A) rovno
B) šikmo
C) rýchlo
D) priamo

EXPERT 8, EXPERT 9

Do you speak English?

11 What is a synonym for the adjective *wealthy*?

- A) powerful
B) world-famous
C) rich
D) well-built

EXPERT 8, EXPERT 9

Svetobežník

11 Ktoré pohorie oddeľuje Východoeurópsku a Západosibírsku nížinu?

- A) Hindúkuš
B) Ural
C) Kaukaz
D) Altaj

EXPERT 8, EXPERT 9

Mozgolamy

19 V 8. B má každý žiak súrodenca alebo domáce zvieratko, alebo oboje. Ktorý z chlapcov nie je z 8. B?

- A) Lukáš: má brata a škrečka
B) Tibor: má dve sestry
C) Oliver: má psa a rybičky
D) Viktor: je jedináčik a nemá zviera

EXPERT 8, EXPERT 9**Dejiny, udalosti, umenie**

20 „Chceme sa brať. Vážne.“ Tak znelo motto tohto ročníka podujatia, ktoré prostredníctvom dúhového pochodu poukazuje na tematiku ľudských práv. Ktorú skupinu ľudí toto podujatie podporuje?

- A) homosexuálne páry
- B) týrané ženy
- C) deti v detských domovoch
- D) slobodné matky

EXPERT 8, EXPERT 9**Tajomstvá prírody**

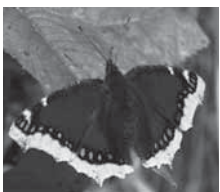
08 Na ktorej fotografii je druh hmyzu, ktorý sa vyvinie z larvy na fotografii vpravo?

A)

B)

C)

D)

EXPERT G12, EXPERT O12**Do you speak English?**

06 If the profit of a company *tripled*, it means that it was

- A) spent on expensive business trips.
- B) illegal.
- C) three times higher.
- D) gone.

EXPERT G12, EXPERT O12**Svetobežník**

05 Ktorú informáciu o tropických dažďových lesoch uviedol Peter vo svojej prezentácii nesprávne?

- A) Tropické dažďové lesy sú domovom viac ako polovice všetkých známych druhov rastlín a živočíchov.
- B) Najväčšie plochy tropických dažďových lesov sa nachádzajú v Amazónii.
- C) Tropické dažďové lesy sa vyznačujú celoročným dostatkom tepla a zrážok.
- D) Typickými živočíchmi tropického dažďového lesa sú veľké bylinožravce.

EXPERT G12, EXPERT O12**Dejiny, udalosti, umenie**

20 Sociálnymi sieťami sa šíria správy rôzneho charakteru a od rôznych autorov. Jedna z nasledujúcich krátkych správ sa dá označiť ako *hoax*. Ktorá?

- A) Priateľka hokejistu Gáboríka odhalila šokujúce tajomstvo. Na slávnostnú premiéru do Národného divadla prišla v širokých šatách. Je tehotná?
- B) Pozor! Západné spoločnosti vstrekujú do kôry pomarančov vírus HIV. Vláda a médiá o tom mlčia, pretože musia. Nebuďme slepí, robme s tým niečo!
- C) Merkelová šokuje: islam je vraj súčasťou Nemecka! Kancelárka vyzýva spoluobčanov k tolerancii k moslimom.
- D) Prepád kurzu eura môže byť pre eurozónu aj prínosom. A to hlavne pre zahraničný obchod, konkrétne exportérov.

EXPERT G12, EXPERT O12**Mozgolamy**

02 Tri z uvedených pojmov spája istá logická súvislosť. Ktorý pojem do skupiny nepatrí?

- A) nahor
- B) nadol
- C) naraz
- D) nazad

EXPERT G12, EXPERT O12**Góly, body, sekundy**

01 Basketbalista Jordan bol známy číslom dresu 23, Maradona alebo Messi hrali s číslom 10 na chrbte. Aké číslo mal na drese náš skvelý hokejový reprezentant Pavol Demitra?

- A) 38
- B) 23
- C) 10
- D) 7

EXPERT G34, EXPERT O34**Góly, body, sekundy**

19 Hokejisti majú na sebe v priebehu stretnutia mnoho rôznych chráničov. Ktorú časť tela chráni suspensor?

- A) zuby
- B) nohy
- C) hlavu
- D) prirodzenie

EXPERT G34, EXPERT O34**Dejiny, udalosti, umenie**

09 Rastafariánstvo je náboženské hnutie, v ktorom sa spájajú africké korene s kresťanstvom. Ktorý z interpretov istého hudobného žánru bol *rastafarián*?

- A) 2Pac – rap
- B) Michael Jackson – pop
- C) Bob Marley – reggae
- D) Elvis Presley – rock'n'roll

EXPERT G34, EXPERT O34**Svetobežník**

02 Pre ktoré priemyselné odvetvie je príznačná nasledujúca charakteristika?

História tohto priemyselného odvetvia siaha až k počiatkom priemyselnej revolúcie. Vo výrobe pracovali najmä ženy. V posledných desaťročiach bola výroba z Európy a USA z veľkej časti presunutá do krajín s lacnou pracovnou silou – najmä do Ázie a Latinskej Ameriky.

- A) textilný priemysel
- B) automobilový priemysel
- C) potravinársky priemysel
- D) chemický priemysel

EXPERT G34, EXPERT O34**Mozgolamy**

14 V ktorom z uvedených „slov“ možno zmeniť poradie písmen tak, aby vzniklo slovo označujúce profesiu?

- A) VINÁNOR
- B) LETJACOP
- C) CHYSPEGÓL
- D) OKAČITEĽ

EXPERT G34, EXPERT O34**Do you speak English?**

22 What can we fill in the gap to make a meaningful dialogue?

A:

B: *I'm sorry, but it's fully booked.*

- A) I'd like to cancel my reservation for Monday's performance.
- B) I'd like four tickets for Flight AT27 from London to Madrid.
- C) Can I join you for dinner?
- D) Can you show us our seats?